ומשרדין מהם כלום. ומשיירין מהן

מקלת שחינו חרוג עמהן חהו לשון

שרד: מחי היח. חותו שיור: חלו

מעשה מחט. מקלתו היה נארג

בפני עלמו ומחברו במחט: שלש

ארונות. שנאמר מבית ומחוץ תלפנו

ושל עד באמצע והושיבו בתוך של

זהב וחזר ונתן של זהב שני בתוך של

עץ וחיפה שפתו העליונה בוהב

נמצא מצופה מבית ומחוץ: תשעה. גבהו תשעה טפחים מבחון שנחמר

אמה וחלי קומתו (שמות כה) ורגלים

לא היו לו אלא עד חלול היה: פנימי

של והב ח'. טפחים גבהו מבחוץ

עם עובי שוליו ועובי שולי העץ של

אמצעי טפח נמצא פנימי ממלא חללו

של המצעי: וחיצון. של זהב: י׳

ומשהו. תשעה כנגד גובה האמלעי

ומשהו עובי שולי זהב של חילון וטפח

עשירי עולה למול עובי הכפורת

שהוא טפח ומכסה חיבור הכפורת

והארון: והתניא אחד עשר ומשהו.

ומשני הא כמאן דאמר יש בעובי שולי

הזהב טפח כחשר יש בעובי שולי

העץ: הא כמאן דאמר אין בעוביו

טפח. אלא משהו. ולא ידענא היכא איפליגו בה: ומאי משהו. דקתני

בברייתה בתרייתה: זיר. העולה

היה עודף למעלה על עובי הכפורת

משהו בגובה החילון להיות זר לכפורת סביב. ומשהו דקאמר רב

יהודה בעובי שולי החילון קחמר

ובזר לא איירי כלל: שלשה זירין.

נעשו בכלי הקודש של מזבח סימן

לכתר כהונה ושל ארון סימן לכתר

תורה ושל שולחן סימן לכתר מלכות

שהשולחן הוא סימן לעושר מלכים:

הכי גרסינן של מובח וכה ההרן

ונטלו של שלחן זכה דוד ונטלו.

שהכהונה נתנה לאהרן ברית מלח

(במדבר יח) וכן המלכות לדוד ולזרעו

וגדול הממליך מן המלך והתורה

אמרה מקרא זה: וכה. ללמוד לשמה

ולקיימה: זרה. משתכחת ממנו:

מצווין לעשות מלחכתו. שהחרון

בתחילה הטיל הכתוב המלאכה

(מהלים יח):

כתיב

בי מלכים ימלוכו.

ל) (זבחים פח.], ב) (סוכהה.], ג) (לעיל ג: ע"ש ועי

מום׳ חוליו לב. ד"ה ברורו.

לנוט לווכן לפ. 7 ים פרון , ד) שבת קיד., ה) [ברכות כח.], 1) [ל"ל אמר נקרא כ"א בע"י],

ו) שבת לח: ק) ושבת פח:

ט עלנו לוו, או נעלו פרו. ע"ש], עו מנחות קיג, יו נשם. קדושין כט:], לו נעו פרשה גן, (ו שמות כטן, מו (אחרי

פרשה ה], נ) [ויקרא טו],

הנהות הב"ח

(א) גמ' פנימי של זהב שמונה

חיצון של זהב עשרה ומשהו: חיצון של זהב

ליטן של וווב פטנט ומפטח. (ב) רש"ר ד"ה יכול יהא כוי לבוא אל אהל מועד לשרת

מוסף רש"י

אין עושין אותן מעשה מחט. לאורגן כמין יריעה ולעשותן אחרי כן לבוש תפור

במחט. אלא מעשה אורג. כמין מלבוש אורגין אומן בכליהס (זבחים פח.). נושא

אשה. דהוה בלא הרהור

כדי. עם מכם (גיטין פה:).

א [מיי' פ"ח מהלכות כלי המקדש הלכה יט]: בו ב מיי שם הלי טו: בו גשם הלכה יו:

ד [מיי׳ פ״ג מהלכות תלמוד מורה הלכה אן: בח ה מיי׳ פ״ח מהל׳ כלי המקדש הל' טו: במ ו מיי שם פ״ד הלכה

תורה אור השלם

 וְהָיָה פִּי רֹאשׁוֹ בְּתוֹכוֹ שְׂפָה יִהְיֶה לְפִיו סְבִיב מַעֲשֵׂה אַרַג בְּפִי תַּחְרָא יִהְיֶה לּוֹ לֹא יְקֶרֵעֵ:

2. בִּי מְלְכִים יִמְלֹכוּ וְרוֹזְנִים יְדוֹקְקוּ צֶדֶקּ: משלי ח טו 3. בָּעַת הַהַוֹא אָמַר יְיָ אַלַי פָּסָל לְךְ שְׁנֵי לוּחֹת אֲבָנִים בראשנים ועלה אלי ההרה ּוֹעְשִּׁיתָ לְּךְ אֲרוֹן עֵץ:

. ועשר ארוו עצי שטים אָמָתִים וָחֵצִי אָרְכּוֹ וְאַמָּה וָחֵצִי רְחְבּוֹ וְאַמָּה וְחֵצִי וָחֵצִי רְחְבּוֹ וְאַמָּה וְחֵצִי שמות כה י קמֶתוֹ: ז. וצפ וְצִפִּיתָ אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר מבית ומחוץ תצפנו ועשית עליו זר זהב סביב: שמוח רה יא

6. אַף כִּי נַתַעב וְנָאֵלֶח אִישׁ שתה כמים עולה:

שוְּנֶח בַבַּיִּם אַן קְרוּ. איוב טו טז ד, לְמָּה זָּה מְחִיר בְּיֵד כְּסִיל.

לִקְנוֹת חָבְמְה וְלֶב אָיִן: משלי יז טז משלי יז טז 8. וְזֹאַת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׂם משֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: דברים ד מד

9. פָּקוּדֵי יָיָ יְשָׁרִים מְשַׂמְחֵי לֵב מִצְוַת יְיְ בָּרֶה מְאִירַת עִינְיִם: תהלים יט ט 10. הָאֵל תָּמִים דִּרְכּוֹ אמרת יי צרופה מגן הוא

לכל הַחֹסִים בּוּ: לְכל הַחֹסִים בּוּ: תהלים יח לא 11. יִרְאַת יְיָ טְהוֹרְה עוֹמֶדֶת לְעַד מִשְׁפְטֵי יְיָ אֵמֶת צָּדְקוֹ יִחְדְּוֹ: אֱמֶת צָּדְקוֹ יִחְדְּוֹ:

.. תהלים יט י 12 תּוֹרַת יְיָ הְמִימָה מְשִׁיבַת נָפֶשׁ עַדוּת יְיָ נָאֱמְנָה מַחְבִּימַת פָּתִי:

חהליח יוז ח יניזרים יט ח 13. וְעָשִׂיתָ מְסֶךְּ לְפֶּתַח הָאֹהֶל הִבַלת וארייזי ואַרגָמָן וְתּוֹלַעַת שְׁנִי וְשֵׁשׁ מְשְׁזְר מַעֲשֵׂה רֹקַם: שמות כו לו מַעֲשֵׂה רֹקַם: בַּיְבָּשֵׁרוּ קָבָּ. 14. וְאֶת הַמַּשְׁבָּן תַּצָשֶׁה עָשֶׂר יְרִיעֹת שֵשׁ מְשְׁזְר וּתְבַלֶּת וְאַרְגָּמָן וְתֹלַעַת שְׁנִי בִּרְבִים מִעֲשֵׁה חשֵב תַּעֲשֶׂה . וּבִגְדֵי הַקּרֶשׁ אֲשֶׁר לְאַהַרֹן יִהִיוּ לְבָנְיוֹ אַחֲרָיוּ לְמִשְׁחָה בָהֶם וּלְמַלֵּא בָם

רבינו חננאל

אַת יַדָם:

שמות כט כט

לא נשתייר משונאיהן של ישראל שריד ופליט. רב שמואל בר נחמני ואמרו שמואל בו נוומני (אמו) בגדים המשרדים אותן מתוך [כליהן]. [מאי היא] ריש לקיש אמר מעשה מחט. איני והתניא בגדי כהונה אין . עושין אותן מעשה [מחט] אלא מעשה אורג. ומשני

לבית יד שלהן, דתניא בגדי כהונה בית יד שלהן נארגת בפני עצמה ונדבקת עם הבגד ומגעת עד פיסתהיד. אמר רחבה א״ו יהודה ג' ארונות עשה בצלאל, אמצעי של עץ ט' טפחים, פנימי ח', נשאר מן הארון של עץ טפח מגולה, עשה החיצון עשרה להסיר טפח ממנו לכסות הטפח הנותר מבפנים מגולה. ומי שאומר גבהו י"א טפחים קסבר יש בעביו טפח. וטפח להחזירו ים אינות המשור לור. איר יותנו אינות מבעים ממידה זמי שמומו אבותי א טמוים קטבו יש בעביז טמה וספח להחוידה. בפנים הרי ייא ומשהו לזר. איר יותנן גי זרירן הן, של מדום זכה ארון ונטלה, כלומר לקח הכתונה, של שלחן דומר כלומר זכה למלכות. של ארון היא התורה כל הרוצה ליטול יבא ויטול. והוא הגדול שנאמר בי מלכים ימלוכו ורוזנים יחוקקו ביותה והדו לשלבות. כא הזון היא התנהו הכי הוויתר היה להיה א היל הוא ההיה לשמה בי בלכם בתרם ביותר הוחנים. צדק, כתר דו רוקרינן זיר. זרה זרי, לא זכה זר. ועשו ארון, מיכן לת"ח שבני עירו מצווין לעשות מלאכתו. מבית ומחזרן תצפע. כל ת"ח שאין תוכו כברו אינו ת"ח. ולא עוד אלא שקרוי תועבה, שנאמר אף כי נתעב ונאלח איש שותה כמים עולה, ואין מים אלא תורה. למה זה מחיר ביד כסיל לקנות חכמה ולב אין. למה להם לת״ח שעוסקין בתורה ואין בהן יראת שמים. מכריו ר׳ ינאי חבל על דלית ליה דרתא ותרעא לדרתא עביד. כלומר, הוא רע ואין לו חלק עם ת״ח. קריאתו רעה היא לך שיודע הדין ועושה חילופו. אמר רבא לרבנן לא תירתו תרתי גיהנם. התורה נקראת סם, שנאמר וזאת התורה אשר שם משה.

אלמלא בגדי כהונה. שעל ידיהן מקריבין הקרבנות המכפרין על ישראל: שגורדין אותן כברייתן מכליהן. כשהיו חותכין אותן בגרדין שלהן מחוך כלי אריגתן היו עושים כברייתן חלולין כדרך לבישתן ולא כשאר יריעה שלריך שוב לחתכה למדת הלבוש ולתפור במחט:

אלמלא בגדי כהונה לא נשתייר משונאיהז של ישראל שריד ופלים רבי שמואל בר נחמני אמר דבי ר"ש תנא בגדים שגורדין אותן כברייתן מכליהן ומשרדין מהן כלום מאי היא ריש לקיש אמר אלו מעשה מחם מיתיבי מיבגדי כהונה אין עושין אותן מעשה מחם אלא מעשה אורג שנאמר ימעשה אורג אמר אביי לא נצרכה אלא לבית יד שלהם כדתניא בית יד של בגדי כהונה נארגת בפני עצמה ונדבקת עם הבגד יומגעת עד פיסת היד אמר רחבה אמר רב יהודה שלש ארונות עשה בצלאל אמצעי של עץ תשעה פנימי של זהב שמונה חיצון 🐿 עשרה ומשהו והתניא אחד עשר ומשהו לא קשיא הא כמ"ד יש בעביו מפח הא כמ"ד אין בעביו מפח ומאי משהו זיר א"ר יוחנן ישלשה זירים הן יומאי של מזבח ושל ארון ושל שלחן של מזבח זכה, אהרן ונמלו של שלחן זכה דוד ונְמלו של ארון עדיין מונח הוא כל הרוצה ליקח יבא ויקח שמא תאמר פחות הוא ת"ל בבי מלכים ימלוכו רבי יוחגן רמי כתיב זר וקריגן זיר זכה נעשית לו זיר לא זכה זרה הימנו ר' יוחנן רמי מכתיב ועשית לך ארון עץ וכתיב 'ועשו ארון עצי שמים סמכאן לתלמיד חכם שבני עירו מצווין לעשות לו מלאכתו פמבית ומחוץ תצפנו אמר רבא סכל תלמיד חכם שאין תוכו כברו אינו סכל תלמיד חכם (אמר) אביי ואיתימא רבה בר עולא ינקרא נתעב שנאמר יאף כי נתעב ונאלח איש שותה כמים עולה אמר רבי שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן מאי דכתיב ילמה זה מחיר ביד כסיל לקנות חכמה ולב אין אוי להם לשונאיהן של תלמידי חכמים שעוסקין בתורה ואין בהן יראת שמים מכריז ר' ינאי חבל על ״דלית ליה דרתא ותרעא לדרתיה עביד אמר להו רבא לרבנן במטותא מינייכו לא תירתוז תרתי גיהגם אמר רבי

בא לו כהן גדול פרק שביעי יומא

על משה ואח"כ הטילו על הליבור ואע"ג דקראי לאו בהאי סידרא כתיבי אסמכתא בעלמא הוא דקאמר: איש שותה. תורה כמים ויש בו עולה: דרסת. חלר: וסרעת לדרסיה עביד. שהתורה חינה אלא שער ליכנס בה ליראת שמים לכך לריך שתקדים לו יראת

שמים: מרמי גיהנס. להיות יגעים ועמלים בתורה בעולם הזה ולא תהיימוה ותירשו גיהנס במותכם ובחייכם לא נהניתם בעולמכם: לורפתו. ביסורין ובגיהנס: נושא אשה. ניצול מהרחור עבירה: להעיד בלומדיה. מי קיים ומי לא קיים: שרוקמין במקום שחושבים. בתחילה מתקן הלורה על הבגד על ידי לבע ואחר כך רוקמה במחט: חושב מעשה חורג. שיש לה ליריעה שתי קירות ושתי לורות על שתי קירותיה אין דומות זו לזו פעמים שמלד זה ארי ומלד זה נשר כמו לחגורות של משי והיינו ב' פרלופים אבל רוקם כלורתו מכאן כך לורתו מכאן: משוח מלחמה. כהן שמשחוהו למלחמה לדבר דברי מערכי המלחמה שנאמר ונגש הכהן ודבר אל העם ודברים כו: משמש נהן. אם כא לעבוד בבית המהדש לובש ח' בגדים: יהיו לבניו אחריו. האי אחריו קרא יתירא הוא למדרש בה כל גדולות נוהגות בזרעו אחריו ומשוח מלחמה גדולה היא: יכול יהא בנו של משוח מלחמה משמש סחתיו וכו'. יכול תהא גדולת משוח מלחמה ירושה להיות בנו קודם לכל אדם כדרך שבנו של כהן גדול משמש תחתיו. רישה דברייתה הכי תניה לה בת"כ ל גבי עשירית האיפה והכהן המשיח אין לי אלא משיח מרובה בגדים מניין תלמוד לומר והכהן יכול שאני מרבה אף משוח מלחמה תלמוד לומר תחתיו מבניו מי שבנו עומד תחתיו יצא משוח מלחמה שאין בנו עומד תחתיו ומניין למשוח מלחמה שאין בנו עומד תחתיו תלמוד לומר שבעת ימים ילבשם הכהן וגו׳ 0 ילא זה שאין ראוי לבוא אל אהל מועד (כ) לכפר בהודש וגבי כהו גדול תניה בדוכתה החריתי בתורת כהנים מ לכהן תחת אביו 0 מלמד שהבן קודם לכל אדם יכול אף על פי שאין

ממלא את מקומו ת"ל ואשר ימלא:

תלמוד

תום' ישנים

בתוכו, כך כתוב בפי' רש"י. ותימה אמאי לא מייתי ושמו את בדיו דכתיב במדבר סיני [ד, יא] גבי ארון אלמא היו נשמטין כשהיו משימין אותן בשעת מסעות, (ולמה יש) [ושמא י"ל דישו לו להביא וזהו שהוא כתיב דהבאת יוסף פי' דהבאת מיותר דבטבעות הארון יהיו הבדים זבטבעות האורן יהיו הביים סגי. ויש ספרים דגרסי והובא את בדיו בטבעות, מיהו האי מרא אינו כתיב גבי הארון כי הג״ה. מתפרקין ואין נשמשין. פי׳ רש״י שהיו עבין לגד ראשן שאין יכולין להוליאן, ואם (הסמוך) [הסירו] בדוחק, ואט"פ שאין יכולין להוליא שראשן עב אפילו הכי לוקה. ורבינו מפרש דאין נשמטין לגמרי אבל יכולין הן להישמט. טגנורי מכני יבוכן אן טישמוט. אלא לבית יד שלהם. שאחר שנית יד נארגת לנד תופרין אומה במחט עם שאר הבגד.

ע״כ מעמוד קודם הא כמאן דאמר בעוביין מפח. האי תנא דאמר אחד עשרה לית ליה [הא] דאמרינן בפ"ק דסוכה ובשבת (בהזורק) [בהמלגיע לב, ל] ובכמה דוכתי דארון תשעה . יכפורת טפח לפי׳ רש״י אבל ר"ח פי׳ בענין אחר דמאן להכל ל של בענין מתר לנהן דאמר עשרה ומשהו סבר אין בעוביה של זהב טפח וגם ובןדופן הכותל של עץ ובשולים [ב]רופן הכומו של ען ובשונים (מי) לא מיירי שהן היו משהו, ו[אם כן] חללה (מ)של עץ היה קרוב לחשעה [ושל] הזהב לח היה מכסה בפנים אלא שמונה והחיצון של זהב [עשרה דהואיל וזהתניתי לא ביחה אלא שתניה שלמת אותו טפח היה הכותל מלמעלה, אבל השוליים של (מעלה) ופנימי שהם שלו כך בארון. ובפ״ק דבבא בתרא ויד, אן ודוקא חשיב כמה

עץ היה טפח הרי עשרה וטפח לכסות מארון הוהב שבחוץ [ומה ש]מגולה מבפנים [ו]עם עובי הכוחל למעלה הרי כאן אחד עשר ומא משהו זר למרוויהו קאי ואומו הזר הוא בפנים אותו הטפח ממש, ולכך חשיב ליה כאילו הוא בגובה שחושב טפח זה שנכפף בפנים כאילו הוא למעלה אבל אם היה אותו הזר באמצע הארון למה יש לחושבו כאילו היה זקוף. ולפיי ר"ח זה כולהו סבירא להו ארון חשע וכפורמ טפח (דהשתא) [דהמם] בגובה מיירי א) . שלא דשבות, האי שלא לשמה דהמם [מיירי שאינו עושה כל כך מאהבה אלא מיראת פורענות או לקבל שכר, והכא מיירין כגון שעוסק ואינו מקיים כלל ואינו לומד אלא להמגדר ולקנסר את חבירו ועליה אמריע פרק שני דברכות [יז, א] נוח לו שלא נברא. מ״ר. גאבוגת היא החעיד בדובריה. מי קיים מי לא קיים כדפרש״י. ועוד מצינו לפרושי נאמנת היא להעיד חו נקבג שכר, והכם מיירין כגון שטוסק וחינו מקיים כננ וחינו נותד חנה נהסגדר ונקמר חח חנירו ועניה חמרינן פרק שני דברטת [יז, ל] נוח לו שלא נכה) מיר. באפגר היא התעיר בלובחייה. מי קיים מי לא קיים רפספש"י. ועוד מלינו לפרושי נאמנת היא להטיד שכל העוסק כחורה מבפנים חורמו מכרות עליו מכחוך כדדרסיון במועד קטון (נוו, ב) מברסוצות חמן קולה. א"ר יוחגן זה הדובר תורה בשהרה נושא אשה ואח"ב לושר תורה. מכאן קשה לי על פיי רש"י בפ"ק דקידושין [כט, ב] גבי הא דא"ר יוחנן רחיים בלוארו והוא יעסוק במורה ובפ"ק דשבת [ט, ב] פיי גבי הא לן והא להו.

′⊓ צרופה זכה משמחתו ישרים משמחי לב וכתיב 10 אמרת ה' ? פקודי לא זכה צורפתו ריש לקיש אמר מגופיה דקרא נפקא זכה צורפתו לחיים לא זכה צורפתו למיתה ייראת ה' מהורה עומדת לעד אמר רבי חנינא ∞זה הלומד תורה במהרה מאי היא יוושא אשה. ואחר כך לומד תורה "עדות ה' נאמנה אמר רבי חייא בר אבא נאמנה היא להעיד בלומדיה ימעשה רוקם ימעשה חושב אמר רבי אלעזר שרוקמין במקום שחושבין יתנא משמיה דרבי נחמיה מעשה יומעשה וושב אמר רבי אלעזר רוקם מעשה מחם לפיכך פרצוף אחד חושב מעשה אורג לפיכך שני פרצופות: באלו נשאליו באורים ותומים: כי אתא רב דימי אמר בגדים שכהן גדול משמש בהן משוח מלחמה משמש בהן שנאמר

יהושע בן לוי מאי דכתיב יוזאת התורה

אשר שם משה זכה נעשית לו סם חיים

בובגדי הקודש אשר לאהרן יהיו לבניו אחריו למי שבא בגדולה אחריו מתיב רב אדא בר אהבה ואמרי לה כדי ייכול יהא בנו של משוח מלחמה משמש תחתיו כדרך שבנו של כהן גדול משמש תחתיו

לא זכה נעשית לו סם מיתה והיינו דאמר רבא ∞דאומן לה סמא דחייא

דלא אומן לה סמא דמותא אמר רבי שמואל בר נחמני רבי יונתן רמי

זכה נעשית לו סם חיים. לא זכה סם המות. עדות ה' נאמנת, נאמנת להעיד בלומדיה אם קיימוה אם לאו. מעשה רוקם אילו מעשה מחט, לפיכך פרצוף אחד. מעשה חושב כמעשה אורג, לפיכך שני פרצופות.כי אתא רב דימי אמר משוח מלחמה משמש בח', שנאמר ובגדי הקדש אשר לאהרן יהיו לבניו אחריו, למי שבא בגדולה אחריו. איני, והתניא יכול יהא בן [של] משוח מלחמה עומד תחתיו כדרך שבן כהן גדול עומד תחתיו כו׳.